

Літературний процес

1917-1921

Українська революція поставила на чолі літературного процесу поетів яскравих та різних. Поряд із письменниками, які працювали ще на початку ХХ ст., у літературу ввійшло багато молодих майстрів красного письменства.

Характерною рисою умонастрою цих молодих сил була їх слабка пов'язаність з традицією, гостра потреба пошуку нових форм

- Не стояли діячі літератури осторонь політичних подій: “Петлюрівськими офіцерами були Петро Панч та Андрій Головка, лихими юнаками (юнкерами) – Володимир Сосюра і Борис Антоненко-Давидович, добровольцями-кавалеристами – Олександр Копиленко та навіть 16-річний Юрій Яновський. Держчиновниками УНР – Павло Губенко (Остап Вишня), Павло Тичина, Юрій Смолич ... Частина з них на початку 1920 року опинилися в лавах боротьбистів і разом з ними перейшли до більшовиків. А декого, наприклад Остапа Вишню і, за деякими даними, Юрія Яновського, червоні взяли в полон. Але петлюрівська закваста в них залишилася назавжди.”

Я. Тичина

Для літературного процесу були характерні такі течії і напрямки:

- Напрямки
- Романтизм
-

Представники

О.Олесь (Кандиба), В.
Сосюра, В.Чумак, А.Еллан-
Блакитний

- Неокласицизм
-
-
- Символізм
-
- Панфутуризм

М.Зеров, П.Філіпович, М.
Рильський, М. Драй – Хмар,
Ю.Клен (О.Бургардт)
П.Тичина, Я.Савченко, Д.
Загул
М.Семенко

Олександр Олесь

Олександр Олесь (справжнє прізвище - Кандиба) – один із найталановитіших поетів початку ХХ ст., вже перша збірка якого “З журбою радість обнялась” засвідчила, що “Україна, - за словами М. Грушевського, - дістала

поета – лірика, котрого виглядала від часів Шевченка”. Становлення поета припадає на часи революційного піднесення визвольного руху. Ліричний герой його віршів схвилюваний бурхливими подіями будівництва української державності, йому аж не віриться, що над поневоленим упродовж віків краєм засяяло сонце свободи.

Володимир Сосюра

З дитячих літ працював на шахтах Донбасу; брав участь у громадянській війні, спершу в армії УНР, пізніше в Червоній армії. В архівах збереглися недруковані вірші поета, написані за його перебування в армії УНР.

Славу принесла йому революційно – романтична Поема “Червона зима”, визнана за найвизначніший

Зразок поетичного епосу громадської війні в Україні.

Василь Гумак (1901 –

1919)

Активний діяч партії боротьбистів. Працював секретарем журналу “Мистецтво”. Автор революційно – романтичних поезій, нарисів, оповідань, літературно – критичних статей (“Революція як джерело”), поетичної збірки

“Заспів”. Розстріляний у Києві денікінською Контррозвідкою за участь в організації повстання Проти білогвардійців на Київщині.

Василь Еллан-Блакитний (1894 – 1925)

В 1917 р. з головою пірнув у революційну роботу: революційні гуртки, т – ва “Просвіти”, участь в організації повітового селянського з’їзду. Член партії лівих есерів.

Образний світ його поезії – це його бачить революціонер, що визначив за закон свого життя боротьбу й саможертвовність” – лейтмотив збірки “Удари молота і серця”

Микола Зеров (1890-1937)

У 1918 – 20 рр. викладає українознавство в Архітектурному інституті, працює редактором журналу “Книгарь”. В цей час М.Зеров увійшов до елітарного гуртка, що сформувався довкола

Г.Нарбута, на зібраннях якого обговорювались проблеми розвитку української літератури, малярства, графіки. Неокласик. Піднесене почуття, глибоке проникнення у філософську сутність буття, вишукана мова творів Зерова вражали сучасників.

Павло Филипович

Народився у с. Кайтанівці
Звенигородського повіту Київської
губернії (тепер Катеринопільського
району Черкаської області). Ранні
поетичні твори позначені впливом
символізму. Згодом “неокласик”.

Автор збірок “Земля і вітер”, “Простір”. Поетична
творчість П.Филиповича відзначається
культурологічною насиченістю, осмисленням
загальнолюдських етичних та естетичних
цінностей.

Драй-Хмара

Драй-Хмара Справжнє прізвище поета-Драй. Михайло додає до свого прізвища слово «Хмара» і відтоді стає Драй-Хмарою. Початкову освіту Михайло здобув у Золотоноші. Навчався в Черкаській гімназії, колеґії Павла Галагана, в 1910—1915 на історико-філологічному факультеті Київського університету. Працював у Петроградському університеті, 1917 повернувся в Україну. З відкриттям Українського університету в Кам'янці – Подільському - приват – доцент кафедри слов'янської філології. Знав 19 мов. У доробку – переклади художніх творів. Поезії українською мовою почав писати в Кам'янці – Подільському. Неокласик.

Максим Рильський

Максим Рильський Батько Максима–
Тадей Рильський – відомий етнограф,
публіцист, громадський діяч. Почав
писати рано, перший його вірш
надруковано 1907. Першою вже зрілою,
що визначила появу видатного поета,
була збірка «Під осінніми зорями» (1918). Належав до
мистецького угруповання “неокласиків”.

Павло Тичина

Перші вірші з'явилися у 1906 р. Великий вплив на формування Тичини - поета мало знайомство з М.Коцюбинським. В атмосфері Києва першого року державного відродження П.Тичина закінчив першу збірку поезій “Сонячні кларнети” , в якій дав своєрідну українську версію символізму, створив власний поетичний стиль, що отримав назву – “ кларнетизм”.

Унікальність Тичини в тому, що його поезія мовби оповита чаром того, що називаємо українськістю. Молодий Тичина – поет радісних очікувань і сподівань. На національне відродження зокрема:

На майдані коло церкви
Революція іде.
Хай чабан! – усі гукнули
-
За отамана буде.

Прощавайте, ждіте волі,-
Гей, на коні, всі у путь!
Закипіло, зашуміло-
Тільки прапори цвітуть...

На майдані коло церкви
Посмутились матері:
та світи ж ти їм дорогу,
ясен місяць у горі!

На майдані пил спадає.
Замовкає річ...
Вечір.
Ніч.

- Які літературні напрямки характерними були для доби національного відродження?
- Назвіть українських літераторів, що почали творити в 1917-1921 роках.